

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1151196 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İş Birliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa SENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih:	13 Ocak 2023	Esas No: 2/4857

TBMM GENEL EVRAK
13 Ocak 2023
No: 1153127

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE LİBYA DEVLETİ-MİLLİ BİRLİK
HÜKÜMETİ ARASINDA HİDROKARBONLAR ALANINDA İŞ BİRLİĞİNE
İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 3 Ekim 2022 tarihinde Trablus'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İş Birliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **130499**
Konu : Mutabakat Zaptı

10 Ocak 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3 Ekim 2022 tarihinde Trablus'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilâşikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Mutabakat Zaptı (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

10 Ocak 2023

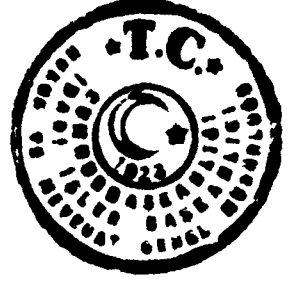
TBMM GENEL EVRAK
10 Ocak 2023
151196

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı” 3 Ekim 2022 tarihinde Trablus’ta imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Zaptı ile iki ülke arasında hidrokarbonlar alanında bilimsel, teknik, teknolojik, hukuki, idari ve ticari işbirliğinin geliştirilmesi teşvik edilmekte, hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımı konuları ile iki ülkenin kara ve deniz kaynaklarının araştırılması, geliştirilmesi ve üretimi için ortak projelerin gerçekleştirilmesi gibi adımlarla mevcut işbirliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, tarafların milli petrol şirketlerinin gerçekleştirecekleri işbirliğinin önemi bir kez daha vurgulanmaktadır.

Bahse konu Mutabakat Zaptının Libya ile hidrokarbonlar alanındaki işbirliğimizi karşılıklı fayda temelinde geliştirerek güçlendireceği değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
LİBYA DEVLETİ – MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ
ARASINDA
HİDROKARBONLAR ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti – Milli Birlik Hükümeti (bundan böyle tek tek “**Taraf**” ve birlikte “**Taraflar**” olarak anılacaklardır),

İki ülke arasındaki derin ilişkileri ve yakın dostluk bağlarını *dikkate alarak*,

Taraflar arasındaki ekonomik ve sosyal işbirliğini yoğunlaştırmanın ve genişletmenin önemini *kaydederek*,

Enerji alanındaki bu işbirliğini eşitlik, karşılıklı saygı ve müşterek fayda ilkeleri temelinde güçlendirmeyi *arzu ederek*,

Bu tarz işbirliğinin iki ülke arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmesinin mümkün olduğunun tamamen *farkında olarak* ve hidrokarbonlar alanındaki mevcut işbirliği ilişkilerini daha da geliştirmeyi isteyerek,

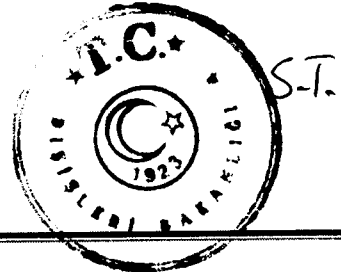
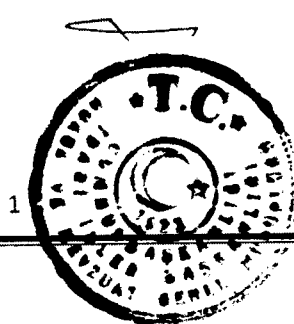
Hidrokarbonlar alanında pek çok potansiyel yatırım alanları olduğunu *göz önüne alarak*,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
AMAÇ

1. İşbu Mutabakat Zaptı’nın amacı hidrokarbonlar alanında Taraflar arasındaki ikili bilimsel, teknik, teknolojik, hukuki, idari ve ticari işbirliğinin geliştirilmesini teşvik etmektir.
2. İşbu Mutabakat Zaptı’nın amacına ulaşmak için, Taraflar ilgili ulusal mevzuatları uyarınca, hidrokarbonlar alanında, aşağıdaki hususlarda işbirliği yaparlar:
 - a) Hidrokarbon sektörlerinin geliştirilmesine ilişkin bilgi ve deneyim alışverişi,
 - b) Yasal ve düzenleyici hususlarda deneyim ve bilgi alışverişi,
 - c) Akdi ve kurumsal süreçlerde deneyim ve uzmanlık alışverişi,
 - d) İnsan kaynakları eğitimi,
 - e) Seminer, konferans, fuar ve diğer toplantıların müşterek olarak düzenlenmesi, ve
 - f) Özellikle her iki ülkenin kamu ve özel teşekküllerin arasındaki ortaklığı güçlendirme yoluyla bilgi ve uzmanlık alışverişi.

[Handwritten signature]

MADDE 2

İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. Taraflar, hidrokarbonlar alanında aşağıdaki hususlarda işbirliği yapacaklardır:

- Hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımıyla ilgili projeler,
- Hidrokarbonların aranması, üretimi, taşınması, rafine edilmesi, ticarileştirilmesi, dağıtımı ve ticareti ile ilgili projelerin geliştirilmesi,
- Petrol, doğal gaz, petrokimyasallar ve rafine edilmiş petrol ürünleri üretimi ve ticareti ve
- Mevzuat çalışmaları da dahil, doğal gaz ve petrol piyasa yapısı hakkında deneyim paylaşımı yapılması ve eğitim programları düzenlenmesi.

2. Taraflar, her iki ülkedeki hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesini ve üretiminin artırılmasını sağlamak hususundaki ortak ilgilerini teyit ederler.

Taraflar, her iki ülkenin kara ve deniz kaynaklarının araştırılmasını, geliştirilmesini ve üretimini teşvik etmek için bütünleşik projelerin gerçekleştirilmesini kabul ederler.

Libya Tarafı, Libya Devleti Ulusal Petrol Şirketi'nin (bundan böyle "NOC" olarak anılacaktır) Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nı (bundan böyle "TPAO" olarak anılacaktır) (TPAO'nun katılım sağladığı konsorsiyumlar da dahil) Libya Devletinde kara ve deniz projelerine katılmaya davet etmesini sağlar.

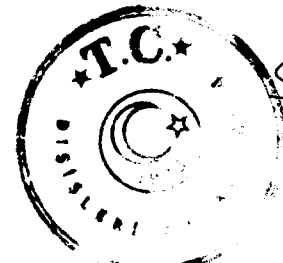
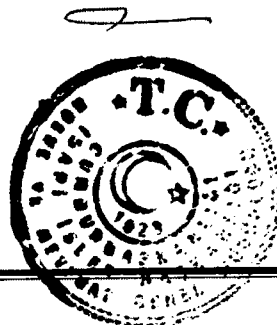
3. Libya Tarafı, TPAO'nun katılmayı tercih edeceği, mevcut ve gelecekteki kara ve deniz hidrokarbon sahalarında (arama, değer tespiti, geliştirme, üretim, ayırıştırma ve işleme, depolama ve taşıma dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) petrol operasyonları gerçekleştirmek amacıyla NOC ve TPAO (TPAO'nun katılım sağladığı konsorsiyumlar da dahil) arasında anlaşmalar/sözleşmeler yapılmasını ve onaylanmasını sağlamayı böylelikle taahhüt eder.

4. Taraflar, Libya Devleti'nin mevcut ve gelecekteki kara ve deniz hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla, TPAO ve NOC'yi ortak teşebbüsler/iş ortaklıkları kurmak konusunda destekleyecek, hidrokarbonlar alanında faaliyet gösteren hizmet şirketlerinin ortaklıklar kurmalarını teşvik edecek ve TPAO tarafından sahip olunan veya kullanılan sismik araştırma gemileri ve sondaj gemilerinin kullanımını destekleyeceklerdir.

5. Taraflar, Libya Devleti'nin mevcut ve/veya ilave petrol ve gaz boru hattı sistemlerinin geliştirilmesi ve işletilmesi konusunda işbirliği yapmayı kabul ederler. Bu kapsamda Taraflar, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAS) (BOTAS'ın katılım sağladığı konsorsiyumlarda dahil) ve/veya diplomatik yollarla Taraflarca belirlenecek kuruluşlar tarafından projelerin gerçekleştirilmesini destekleyeceklerdir.

6. Taraflar, Turkish Petroleum International Company (TPIC) ve/veya diplomatik yollarla Taraflarca atanacak teşebbüsler tarafından petrol ve doğal gaz, petrokimyasallar ve petrol ürünleri ticareti alanlarında işbirliğini teşvik etmeyi kabul ederler.

4

MADDE 3 YATIRIM

1. Taraflar hidrokarbonlar alanındaki yatırımları teşvik etmek için müşterek çalışmak üzere anlaşmışlardır.
2. Taraflar kendi ilgili kamu ve özel şirketlerini hidrokarbonlar alanında yatırım yapmaları hususunda cesaretlendireceklerdir.
3. Taraflar özel ve kamu teşekküllerini hidrokarbonlar alanında faaliyet gösterecek ortak teşebbüs ve/veya şirketler kurmaları hususunda destekleyeceklerdir.

MADDE 4 GİZLİLİK

İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülen işbirliğinin çıktısı ve sonuçları, Taraflarca gizli tutulacaktır.

MADDE 5 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması, uygulanması veya hayata geçirilmesine ilişkin Taraflar arasında doğan herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında yapılacak dostane istişareler ve/veya müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

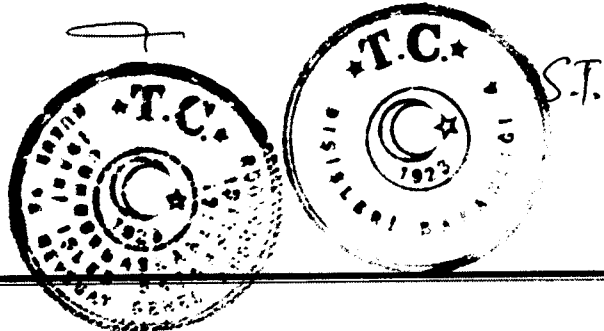
MADDE 6 DEĞİŞİKLİKLER

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların ortak yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, İşbu Mutabakat Zaptı'nın 7. maddesinin 1. paragrafında belirtilen aynı yasal prosedürler uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE 7 YÜRÜRLÜĞE GİRME, SÜRE VE SONA ERME

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla karşılıklı olarak bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. İşbu Mutabakat Zaptı, 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve süresinin bitiminden en az 3 (üç) ay önce Taraflardan biri İşbu Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

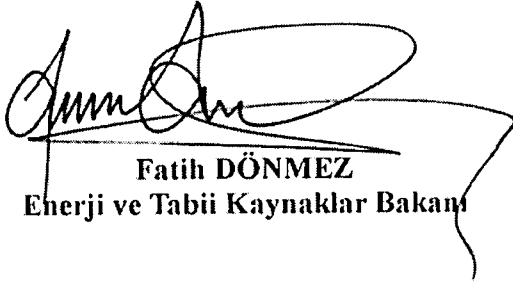
4

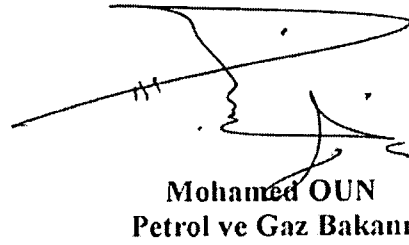
3. İşbu Mutabakat Zaptı, Taraflardan herhangi birinin Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa diplomatik yollar ile üç (3) ay önceden bildirmesi halinde herhangi bir zamanda sona erdirilebilir.
4. İşbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi veya süresinin bitmesi, gerçekleştirilmiş veya yürütülmekte olan faaliyetleri ve projeleri etkilemez.

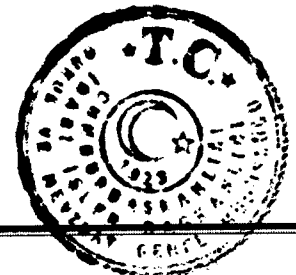
İşbu Mutabakat Zaptı, **08.05.2022** tarihinde Trablus'ta her biri 2 (iki) asıl nüsha halinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına**

Fatih DÖNMEZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Libya Devleti - Milli Birlik Hükümeti Adına

Mohamed OUN
Petrol ve Gaz Bakanı

مذكرة تفاهم

بين

حكومة جمهورية تركيا

و

حكومة الوحدة الوطنية - دولة ليبيا

بشأن التعاون في مجال الهيدروكربونات

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة الوحدة الوطنية - دولة ليبيا (يشار إليهما فيما بعد كل على حدة باسم "الطرف" وإجمالا باسم "الطرفين")،

ونظرا لعمق العلاقات الودية بين الدولتين،

وبالاشارة إلى أهمية تكثيف وتوسيع التعاون الاقتصادي والاجتماعي بين الطرفين،

ورغبة في تعزيز هذا التعاون في مجال الطاقة بناء على مبادئ المساواة والاحترام المتبادل والمنافع المشتركة،

مع الإدراك التام أن هذا التعاون من شأنه تعزيز العلاقات بين الدولتين كما يرغب في زيادة تطوير العلاقات القائمة في مجال الهيدروكربونات،

مع الأخذ في الاعتبار أن هناك العديد من الفرص الاستثمارية المحتملة في مجال الهيدروكربونات

تم الإتفاق على ما يلي:

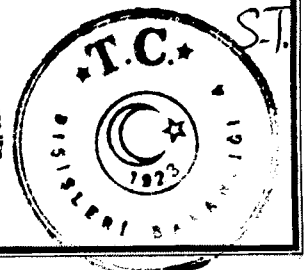
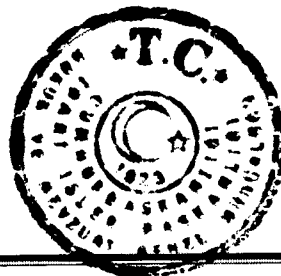
المادة I

الهدف

1- الهدف من مذكرة التفاهم هذه هو تعزيز تطوير التعاون الثنائي العلمي والتقني والتكنولوجي والقانوني والإداري والتجاري بين الطرفين في مجال الهيدروكربونات.

2- لكي يتم تحقيق الهدف من مذكرة التفاهم هذه؛ يتعاون الطرفان، في مجال الهيدروكربونات، على ما يلي، وفقا لقوانينهما ولوائحهما الوطنية:

- أ- تبادل المعلومات والخبرات المتعلقة بتنمية قطاعات الهيدروكربون الخاصة بكل منها.
- ب- تبادل الخبرة والمعرفة في القضايا القانونية والتنظيمية.
- ت- تبادل التجارب والخبرات في العمليات التعاقدية والمؤسسية.
- ث- تدريب الموارد البشرية.
- ج- التنظيم المشترك للندوات والمؤتمرات والمعارض والاجتماعات الأخرى ذات الصلة.
- ح- تبادل المعلومات والخبرات، خصوصا من خلال تقوية الشراكة بين القطاعين العام والخاص في كلا الدولتين.

المادة 2 أشكال التعاون

1- يتعاون الطرفان في المجالات التالية:

- أ- المشاريع المتعلقة بتطوير واستخدام الموارد الهيدروكربونية.
- ب- تطوير المشاريع المتعلقة باستكشاف وإنتاج ونقل وتكرير وتوزيع وتجارة الهيدروكربونات.
- ت- إنتاج وتجارة النفط والغاز، البتروكيماويات والمنتجات البترولية المكررة.
- ث- مشاركة الخبرات وتنظيم النشاطات التدريبية على هيكل سوق النفط والغاز الطبيعي بما في ذلك الدراسات التشريعية.

2- يؤكد الطرفان اهتمامهما المشترك بضمان الاستكشاف والتطوير وزيادة إنتاج الهيدروكربونات في كلا الدولتين. يتفق الطرفان على ضمان تحقيق مشاريع متكاملة من أجل رفع استكشاف، تطوير وإنتاج الموارد البرية والبحرية لكلا الدولتين.

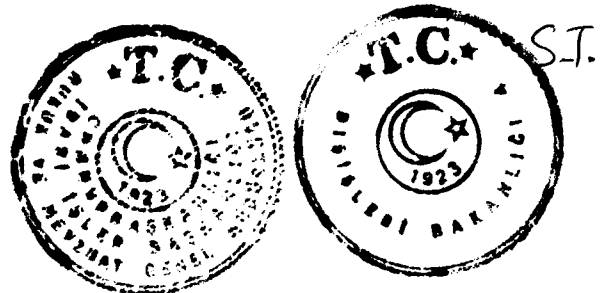
يضمن الطرف الليبي أن المؤسسة الوطنية للنفط لدولة ليبيا (المشار إليها فيما يلي بـ "NOC") ستدعو شركة Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (المشار إليها فيما يلي بـ "TPAO") (بما في ذلك الاتحادات التي تشارك فيها TPAO) للمشاركة في المشاريع البرية والبحرية في دولة ليبيا.

3- بموجب هذه المذكرة يضمن الطرف الليبي أن مؤسسة NOC ستبرم الاتفاقيات/العقود اللازمة مع شركة TPAO (بما في ذلك الاتحادات التي تشارك فيها TPAO) من أجل تحقيق العمليات البترولية (بما في ذلك وليس على سبيل الحصر الاستكشاف، التقييم، التطوير، الإنتاج، الفصل والمعالجة، التخزين والنقل) في الحقول البرية والبحرية الحالية والمستقبلية والمناطق التي تفضل TPAO الانضمام إليها في دولة ليبيا.

4- على الطرفين تشجيع TPAO و NOC على إنشاء شركات / مشاريع مشتركة، تعزيز شركات الخدمات في مجال الهيدروكربونات لإنشاء شركات ودعم استخدام سفن الأبحاث الزلزالية وسفن الحفر المستخدمة من قبل TPAO (بما في ذلك الاتحادات التي تشارك فيها TPAO) من أجل استكشاف، تطوير وإنتاج الموارد الهيدروكربونية البرية والبحرية الحالية والمستقبلية لدولة ليبيا.

5- يتفق الطرفان على التعاون في تطوير وتشغيل أنظمة أنابيب النفط والغاز الحالية و/أو الإضافية في دولة ليبيا. في هذا السياق، يجب على الطرفين دعم تنفيذ المشاريع من قبل Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAS) (بما في ذلك الاتحادات التي تشارك فيها BOTAS) و/أو من قبل الكيانات المعنية من قبل الطرفين من خلال القنوات الدبلوماسية.

6- يتفق الطرفان على تشجيع التعاون ما بين شركة البترول التركية الدولية (TPIC) و/أو من قبل الكيانات المعنية من قبل الطرفين من خلال القنوات الدبلوماسية في مجالات تجارة النفط والغاز، المنتجات البترولية والبتروكيماوية.

المادة 3 الاستثمار

- 1- يتفق الطرفان على العمل المشترك لتعزيز الاستثمارات في مجال الهيدروكربونات بناء على المشاريع المتفق عليها من قبل الطرفين.
- 2- على الطرفين تشجيع شركتهما العامة والخاصة للاستثمار في مجال الهيدروكربونات.
- 3- على الطرفين دعم الكيانات الخاصة والمملوكة للدولة لإنشاء مشاريع مشتركة و/ أو شركات تشتغل في مجال الهيدروكربونات.

المادة 4 السرية

يجب الحفاظ على سرية مخرجات ونتائج التعاون المنفذ بموجب هذه المذكرة.

المادة 5 تسوية النزاعات

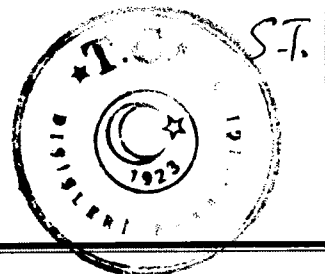
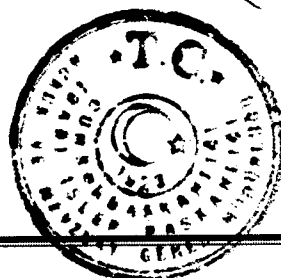
أي نزاع بين الطرفين ناشئ عن تفسير، تطبيق أو تنفيذ مذكرة التفاهم هذه يتم تسويته وديا من خلال التشاور و/ أو المفاوضات بين الطرفين.

المادة 6 تعديلات

يجوز تعديل مذكرة التفاهم هذه في أي وقت بموافقة خطية مشتركة من الطرفين. تدخل التعديلات حيز التنفيذ وفقا لنفس الإجراء القانوني المنصوص عليه تحت الفقرة 1 من المادة 7 من مذكرة التفاهم هذه.

المادة 7 الدخول حيز التنفيذ والمدة والإنهاء

- 1- تدخل مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ في تاريخ استلام آخر إخطار كتابي يقوم بموجبه الطرفان بإبلاغ بعضهما البعض، من خلال القنوات الدبلوماسية، بإستكمال إجراءاتهم القانونية الداخلية المطلوبة لدخولها حيز التنفيذ.

2- تبقى مذكرة التفاهم هذه سارية المفعول لمدة خمس (5) سنوات ويتم تجديدها لفترة / فترات متتالية ما لم يخطر أحد الطرفين الطرف الآخر كتابيا من خلال القنوات الدبلوماسية بنيته إنهاء هذه المذكرة بثلاثة (3) أشهر على الأقل قبل انتهاء المدة المعمول بها.

3- يجوز إنهاء مذكرة التفاهم هذه من قبل أي طرف في أي وقت عن طريق إعطاء إخطار كتابي مسبق بثلاثة (3) أشهر للطرف الآخر يعرب فيه عن نيته إنهاء مذكرة التفاهم هذه، من خلال القنوات الدبلوماسية.

4- لن يؤثر إنهاء أو انتهاء صلاحية مذكرة التفاهم هذه على الأنشطة والمشاريع المنفذة أو قيد التنفيذ.

تم توقيع مذكرة التفاهم هذه بتاريخ 03/10/2022 من نسختين أصليتين باللغات التركية والعربية والإنجليزية، تعتبر جميع النصوص مصدقة بنفس القدر. في حالة وجود أي اختلاف في التفسير، يسود النص الإنجليزي.

نيابة عن حكومة الوحدة الوطنية - دولة ليبيا

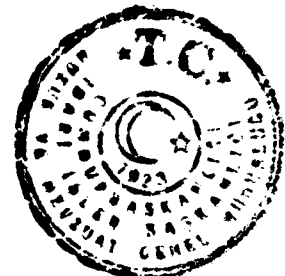
محمد عون
وزير النفط والغاز

نيابة عن حكومة جمهورية تركيا

فاتح دونماز
وزير الطاقة والموارد الطبيعية

S.T.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF NATIONAL UNITY-STATE OF
LIBYA
ON COOPERATION IN THE FIELD OF
HYDROCARBONS

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of National Unity-State of Libya (hereinafter referred to individually as a "Party" and collectively as the "Parties"),

Considering the deep and friendly relations between the two countries,

Noting the importance of intensifying and extending the economic and social cooperation between the Parties,

Desiring to strengthen this cooperation in the area of energy based on principles of equality, mutual respect and reciprocal benefits,

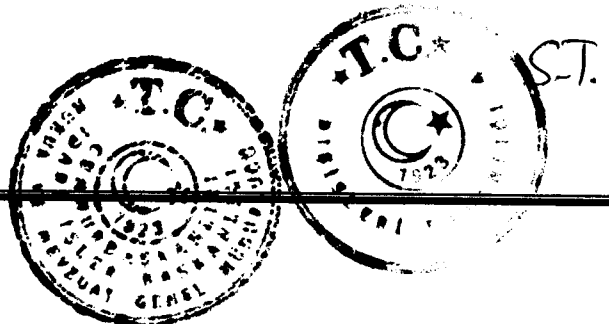
Being fully aware that such cooperation is likely to strengthen relations between the two countries and desiring to further develop existing relations in the field of hydrocarbons,

Bearing in mind that there are many potential investment opportunities in the field of hydrocarbons

have agreed on the following:

ARTICLE 1
OBJECTIVE

1. The objective of this MOU is to promote the development of bilateral scientific, technical, technological, legal, administrative, and commercial cooperation between the Parties in the field of hydrocarbons.
2. In order to meet the objective of this MOU, the Parties shall cooperate, in the field of hydrocarbons, on the following, in accordance with their national laws and regulations:
 - a) Exchange of information and experience related to the development of their respective hydrocarbon sectors,
 - b) Exchange of experience and knowledge on legal and regulatory issues,
 - c) Exchange of experience and expertise in contractual and institutional processes,
 - d) Training of human resources,
 - e) Joint organization of seminars, conferences, exhibitions, and other relevant meetings, and
 - f) Exchange of information and expertise, especially by reinforcing partnership between public and private sectors of both countries.

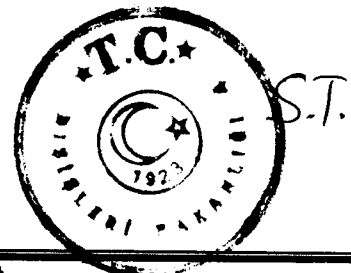
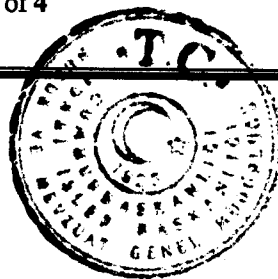

ARTICLE 2 FORMS OF COOPERATION

1. The Parties shall cooperate on the following areas:
 - a) Projects related to the development and utilization of hydrocarbon resources,
 - b) Development of projects related to exploration, production, transportation, refining, distribution, and trade of hydrocarbons,
 - c) Production and trade of oil and gas, petrochemicals, and refined petroleum products, and
 - d) Sharing experience and organizing training activities on natural gas and oil market structure including legislative studies.
2. The Parties confirm their shared interest in ensuring the exploration and development of and increasing the production of hydrocarbons of both countries.

The Parties agree to ensure the realization of integrated projects in order to promote the exploration, development and production of onshore and offshore resources of both countries.

The Libyan Party ensures that the National Oil Corporation of the State of Libya (hereinafter referred to as "NOC") shall invite Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (hereinafter referred to as "TPAO") (including consortiums that TPAO is involved) to participate in onshore and offshore projects in the State of Libya.
3. The Libyan Party hereby ensures that NOC shall enter into necessary agreements/contracts with TPAO (including consortiums that TPAO is involved) in order to realize petroleum operations (including but not limited to exploration, appraisal, development, production, separation and treatment, storage and transportation) in the existing and future onshore and offshore fields and areas that TPAO prefers to join in the State of Libya.
4. The Parties shall encourage TPAO and NOC to establish joint ventures/partnerships, promote service companies in the field of hydrocarbons to establish partnerships and support the utilization of the seismic research vessels and drill ships utilized by TPAO (including consortiums that TPAO is involved) in order to explore, develop and produce existing and future onshore and offshore hydrocarbon resources of the State of Libya.
5. The Parties agree to cooperate in the development and operation of the existing and/or additional oil and gas pipeline systems of the State of Libya. In this context, the Parties shall support the realization of projects by Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAS) (including consortiums that BOTAS involved) and/or by the entities designated by the Parties through diplomatic channels.
6. The Parties agree to encourage cooperation between Turkish Petroleum International Company (TPIC) and/or by the entities designated by the Parties through diplomatic channels in the fields of trade of oil and gas, petrochemicals and petroleum products.

ARTICLE 3
INVESTMENT

1. The Parties agree to work jointly to promote investments in the field of hydrocarbons based on agreed projects by the Parties.
2. The Parties shall encourage their respective public and private companies to invest in the field of hydrocarbons.
3. The Parties shall support private and state-owned entities to establish joint ventures and/or companies which would operate in the field of hydrocarbons.

ARTICLE 4
CONFIDENTIALITY

The outcome and results of cooperation carried out under this MOU shall be kept confidential by the Parties.

ARTICLE 5
DISPUTE SETTLEMENT

Any dispute between the Parties arising out of the interpretation, application or implementation of this MOU shall be settled amicably through consultation and/or negotiations between the Parties.

ARTICLE 6
AMENDMENTS

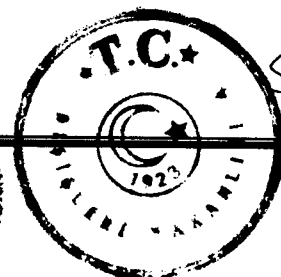
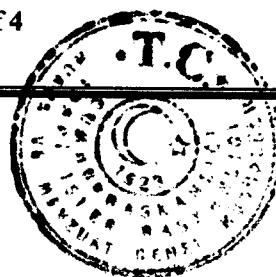
This MOU may be amended at any time by mutual written consent of the Parties. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under paragraph 1 of Article 7 of this MOU.

ARTICLE 7
ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. This MOU shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties inform each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.
2. This MOU shall remain in force for a period of five (5) years and shall be renewed for successive period(s) of five (5) years unless one of the Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate this MOU at least three (3) months prior to expiration of the applicable term.

[Handwritten signature]

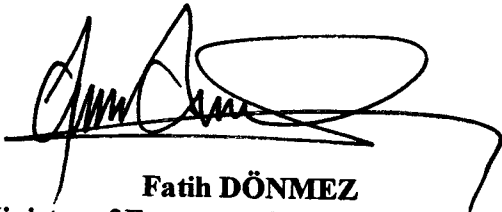
[Handwritten signature]

3. This MoU may be terminated by either Party at any time by giving three (3) months prior written notice to other Party through the diplomatic channels, of its intention to terminate this MoU.
4. The termination or expiration of this MOU shall not affect the activities and projects already in progress or executed.

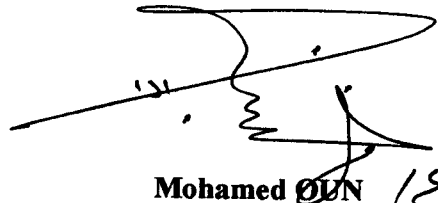
Done in Tripoli on 03 Oct 2023 in two original copies in Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of
the Republic of TÜRKİYE**

Fatih DÖNMEZ
Minister of Energy and Natural Resources

**For the Government of
National Unity - State of Libya**

Mohamed OUN
Minister of Oil and Gas

